

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

**Programma DG Groningen en
Ondergrond**
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Auteur

TER BESLISSING

Datum

19 maart 2025

Kenmerk

PDGGO-DTDO / 97781533

nota
TER BESLISSING

Kamerbrief KEM, bodemdalingsonderzoeken en
Kennis inventaris aardwetenschappen

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

Aanleiding

De Kamer wordt jaarlijks op de hoogte gehouden van de vorderingen van het Kennisprogramma Effecten Mijnbouw (KEM).

Geadviseerd besluit

U kunt de Kamerbrief ondertekenen.

Kernpunten

- Met deze brief brengt u de Kamer op de hoogte van de KEM rapportage over 2023.
- De brief bevat tevens de uitkomsten van twee onderzoeken naar bodemdalingseffecten.¹
- Tot slot bevat de brief een beschrijving van ontwikkelingen in het Nederlandse kennislandschap met betrekking tot de ondergrond.
- Hiermee geeft het kabinet uitvoering aan de motie die de regering verzoekt om in kaart te brengen welke kennis nodig is voor het uitvoeren van toekomstige mijnbouwactiviteiten.²

Toelichting

KEM

- Het KEM is in 2017 gestart om het inzicht in mogelijke dreigingen en risico's van mijnbouwactiviteiten in Nederland te vergroten.
- De doelstelling van het KEM is driedelig:

¹ TZ202310-130

² kamerstuk 32849 nr. 225

- 1) Onafhankelijk toegepast onderzoek uitvoeren om inzicht te vergroten in de mogelijke effecten en onzekerheden van mijnbouwactiviteiten,
 - 2) Kennis samenbrengen in methoden en gereedschappen om effecten te kwantificeren, die gebruikt kunnen worden voor beleid en toezicht in de energietransitie,
 - 3) Bijdragen aan kennis van en vertrouwen in mijnbouwactiviteiten door communicatie naar experts en andere stakeholders (o.a. inwoners) over KEM-projecten.
- Het kennisprogramma heeft een panel van onafhankelijke, wetenschappelijke deskundigen die toezien op de kwaliteit, relevantie, volledigheid, geschiktheid en onafhankelijkheid van het programma.
 - In de jaarrapportage 2023 wordt ingegaan op de verbeteringen die zijn doorgevoerd, maar aanleiding van de evaluatie van het programma in 2022:
 - De werkwijze en besluitvorming is verduidelijkt en transparanter geworden,
 - De wijze van communicatie wordt de komende tijd verder verbeterd door middel van een vernieuwde website en direct contact met burgers en andere stakeholders via KEM kennisdagen,
 - Er is gestart met het opzetten van het Sociale Effecten Mijnbouw (SEM-)panel binnen het KEM.
 - Doordat de nieuwe voorzitter van het KEM eind september 2024 is begonnen kon de jaarrapportage pas eind november worden besproken.
 - Bij de bespreking van de KEM jaarrapportage 2023 tussen KGG, SodM en de voorzitter van het KEM-panel eind 2024 is overeengekomen de jaarrapportages eerder op te leveren zodat deze in het opvolgende jaar kunnen worden aangeboden.

Resultaten onderzoek naar bodemdaling

- In de brief worden de resultaten van 2 onderzoeken gedeeld, KEM 16a en Gecombineerde Effecten van Meervoudige Mijnbouwactiviteiten (GEMMA).
- KEM 16a resulteerde in de oplevering van gereedschappen en best practices rond meervoudige diepe bodemdaling.
- Deze is in december 2024 gepubliceerd door het Instituut voor Mijnbouwschade Groningen.
- GEMMA gaat in op de effecten van gestapelde mijnbouw.
- Dit onderzoek concludeert dat er geen aanwijzingen zijn dat als de activiteiten los van elkaar niet schadeveroorzakend zijn de combinatie ervan wel tot schade zou leiden.
- De resultaten van enkele nadere onderzoeken rond dit onderwerp met betrekking tot zoutwinning worden halverwege 2025 verwacht.

Ontwikkelingen in het kennislandschap aardwetenschappen

- In navolging van Nij Begun heeft een kennisscan plaatsgevonden die de aardwetenschappelijke kennis binnen de eigen organisatie in kaart brengt.
- Daaruit blijkt dat kennis over de diepe ondergrond in toenemende mate aanwezig is.
- Dit gaat niet vanzelf en verdient continue aandacht.
- Dit jaar wordt naar verwachting het kennisprogramma GeoKennisNL gestart.